

MONUMENTNUMMER	:	02-13
ADRES	:	Waalbandijk 291 Haaften
DATUM AANWIJZING	:	18 september 1990
BESCHERMD DOOR	:	Gemeente Neerijnen
BESCHRIJVING GEWIJZIGD	:	2013
KADASTRAALNUMMER	:	K 64 Haaften
NAAM OBJECT	:	
OMVANG OBJECT	:	Erf met kerk
HUIDIGE FUNCTIE	:	Kerk
OORSPRONKELIJKE FUNCTIE	:	Kerk
BOUWJAAR	:	1851 (Kerk) 1893 (orgel) 1702 (klok)
ARCHITECT	:	R.C. Murman (1819-1886), Architect te Geldermalsen
BOUWTYPE	:	Eenbeukige zaalkerk
BOUWSTIJL	:	Engelse neo Gotiek
TUINKENMERKEN	:	
LITERATUUR / ARCHIEF	:	Archief kerk Haaften , Monumenten voor geschiedenis en Kunst 1946, De Ramp te Haaften 1866, De 19e eeuwse bouwkunst in Nederland 1972.
OPMERKINGEN	:	Orgel: L. van Dam en zonen uit Leeuwarden 1893 (zie rapport Jan Jongepier uit 2001).

Klok: In de toren hangt nog steeds de oude torenklok uit 1702 gegoten door Gillis Wibrans.

Op deze klok staat:

YCK BEN DEN ROEPER VAN VEEL WAARDE KERKCKGENOOTEN OP MYNE
HELDERE STEM WORD

GODES HUYS ONTSLOOTEON GILLIS WIBRANS TOT AMSTERDAM HEEFT MY
VERGOTEN YNT YAAR 1702 ALS DE HEER ADRIAAN BOUT HEER VAN HAAFTEN
WAS

(Letterlijke tekst in 3 regels op de klok aangebracht)

De klok heeft een doorsnede van 0,735 m.

Van de gieter Gilles Wibrans zijn slechts 2 klokken bekend. De 2e klok hangt in de Ridderzaal in Den Haag en wordt daar gebruikt voor de halve uren slag van het uurwerk (bron: J.W. Niemeijer, adviseur Historische Uurwerken en Luidklokken, 20 november 1984).

Kroonlamp uit 1851-1853, gezien het feit, dat de firma Gortman & Zn uit Amsterdam voor fl. 67,00 aan lampen geleverd heeft, dat de lampen in 1853 geschilderd zijn en dat in 1856 de kronen uit de oude kerk zijn verkocht naar Lienden (op een foto uit 1918 is de kroon te zien met kelkvormige lampen aan de nog aanwezige haken).

De grafzerk aan de zuidzijde van de kerk is afzonderlijk beschreven.

BESCHRIJVING	:	<p>Markant in de bocht van de dijk gesitueerde Nederlands Hervormde kerk gebouwd in Engels neo gotische stijl.</p> <p>Om het erf is een gietijzeren sierhek aangebracht.</p> <p>Eenbeukige hallekerk met in de hoofdmassa ingelaten toren en met driesijdige koorsluiting. Rechtsachter is een moderne platte uitbouw aangebouwd.</p> <p>Bakstenen gevels gemetseld in kruisverbanden met gesneden voegen; aan de voorzijde een hardstenen plint.</p> <p>Met leien belegd driesijdig afgewolfd zadeldak, belegd met leien in maasdekking (Maasdak) en met door lood belegde nok en kepers.</p> <p>De schuine dakranden aan de voorzijde zijn belegd met stenen afdekplaten. De gevels zijn beëindigd met uitgemetselde boogfriezen.</p> <p>Langs de dakranden van het schip een opengewerkte ijzeren balustrade, telkens gevat tussen in torenachtige beëindigingen uitmondende steunberen. Deze beëindigingen zijn met (vermoedelijk) door zink belegde vierkantige kapjes bekroond.</p> <p>Tegen het schip en de koorsluiting zijn op onderling regelmatige afstand steunberen op rechthoekig grondplan aangebracht met decoratieve uitmetselingen halverwege de hoogte</p>
--------------	---	---

om en doorbreking van de verticale lijnen te verkrijgen.

In het gevelvlak ertussen telkens een spitsboogvenster (voorzien van voorzetraam) met glas in lood en met gemetselde montants, afgesloten met uitgemetselde decoratieve gebogen spitsbooglijst. Betonnen lekdorpels. Plaatselijk zijn deze vensters vervangen door een kleiner gelijkvormig venster (4e travee links), is het gevelvlak blind (koorsluiting midden achter) of is een spaarveld aangebracht (1e travee zijgevel rechts). Tussen de derde en vierde steunbeer bevindt zich bovendien een peilmerksteen : "8.926 meter boven N.A.P."

In verticale richting verjongende klokkentoren met achtkantige torenspits, belegd met bladgoud. De eerste geleding heeft op de hoeken 8-zijdige pilasters met overeenkomstige spitsen belegd met zink; de tweede geleding heeft vierkantige pilasters met overeenkomstige spitsen. De pilasters zijn onderling met elkaar verbonden middels een galerij van rondbogen met aan boven en onderzijde een gecorniste hardstenen cordonlijst, tegen de onderzijde een boogfries. De tweede geleding heeft tussen de torens gepleisterde kanteelachtige ornamenten, alsmede een dubbele gecorniste cordonlijst.

In de tweede geleding zijn aan twee zijden spitsboogvormige galmgaten aangebracht (links en rechts);aan de achterzijde twee kleine halfronde beeindigde galmgaten en aan de voorzijde uitsluitend een uurwerk zoals in alle vier de zijden.

Voorgevel met hoofdingang bestaande uit kraaldelen, waarboven een uitgemetselde wimberg en in het verlengde hiervan een groot oeil de boeuf. Aan weerszijden van de ingang een venster als genoemd. Zijgevels elk met vijf steunberen; koorsluiting met twee steunberen.

MOTIVATIE : Rijk geornamenteerde éénbeukige kerk in Engels Neo Gotische stijl, daterend uit het laatste kwart van de vorige eeuw. Tevens van belang vanwege zijn situeringswaarde: van betekenis als onderdeel van een historisch gegroeid ensemble, dat een eenheid vormt met de pastorie in functioneel opzicht.

Tevens van belang als oriëntatiepunt, markant gesitueerd langs de dijk. De aangebrachte wijzigingen (met name de platte uitbouw aan de achterzijde) hebben geen afbreuk gedaan aan de oorspronkelijke vorm en aanleg van het pand.

VERGUNDE WIJZIGINGEN : Galerij naast orgel aangebracht in 1939. Voor de eenvoudige glas in loodramen is aan de buitenzijde voorzetbeglazing in aluminiumkozijn geplaatst. Deze zijn voor 1970 geplaatst.

In 1939 is aan de dijkzijde een portaal bij de deur naast de preekstoel aangebracht. In 1970 - 1971 is de huidige consistorie aangebouwd. Het tochtportaal is toen weer afgebroken. De zijdeur is in 1970 dichtgemetseld. Van deze verbouw is een tekening in het archief van de kerk aanwezig.